

Zieliński, Jerzy W.

Raciąż - przywilej lokacyjny i herb miasta

Notatki Płockie 21/1-84, 27

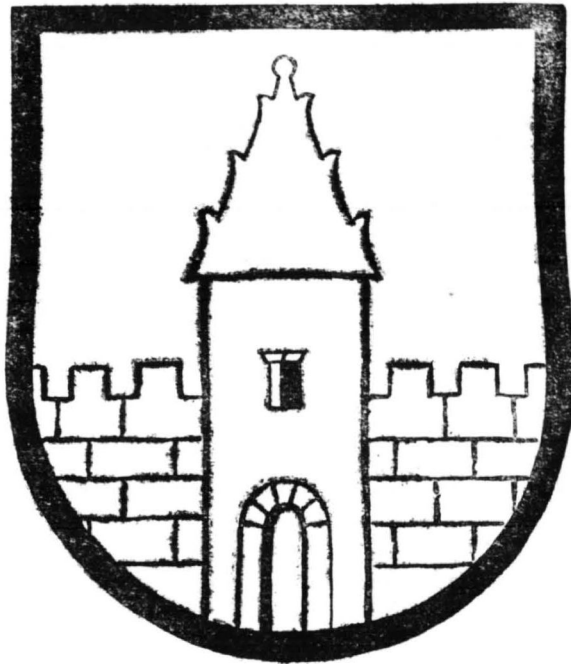
1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Raciąż

— przywilej lokacyjny i herb miasta

Przywilej lokacyjny Raciąża nie zachował się do naszych czasów. W dokumentach znajdujących się w Archiwum Głównym Akt Dawnych, a pochodzących z XIX w. znalazłem wzmiankę że przywileju tego nie było już w XVIII w.

Raciąż lokowany był na prawie chełmińskim. Przywilej ten otrzymał Raciąż 15 grudnia 1425 r. od księcia Ziemowita IV. Władzę nad miastem sprawował wójt.

Następny przywilej dał miastu książę Władysław w roku 1439. Dokument ten miał być potwierdzeniem praw i swobód zawartych w przywileju z 1425 roku.

Herb miejski pokazywała pieczęć pochodząca z XV w. Przedstawiała ona mur fortecny z basztą o spiczastym dachu. Dokoła był napis: S. CIVITATIS RACZANSENSIS (31 mm średnicy).

W okresie międzywojennym w zbiorach dziekana Uniwersytetu Lwowskiego Podczaszyńskiego znajdowała się pieczęć ławnicza (odlew) z XIV w., przedstawiająca młot i siekiere — skrzyżowane, nad nimi zaś orła mazowieckiego, nad którym umieszczona była litera R.

Jedna z pieczęci pochodzących z XVII w. miała wyobrażać mur fortecny z wieżą

w środku. Wieża ta posiadała u dołu bramę, a przy dachu wryty był rok 1659. W otoku napis: SIGILIVM CIVITATIS (średnica 33 mm). Znana jest ona z aktu z 1677 roku (w okresie międzywojennym własność Muzeum Czapskich w Krakowie).

Druga pieczęć pochodząca również z XVII w. przedstawiała mur fortecny z otwartymi wrotami. Nad murem wznosiła się spiczasta baszta. W otoku pieczęci mieścił się napis: SIGILIVM CIVITATIS RACZANSENSIS (średnica 34 mm). Pieczęć ta jest znana z dokumentu pochodzącego z 1771 r. (w okresie międzywojennym własność Archiwum Głównego w Warszawie).

W okresie porozbiorowym Raciąż nie używał swego herbu, był on zastąpiony godłem państwowym. W roku 1847 miasto miało przesłać władzom nadrzędnym do zatwierdzenia godło zupełnie nowej kompozycji z barankiem i snopem zboża w tarczy. Herb ten nie został jednak zatwierdzony i nie wszedł w życie.

Raciąż do chwili obecnej nie znał swego herbu. Właściwym herbem miasta jest baszta z murem, jaką przedstawia pieczęć pochodząca z XV wieku. Baszta jest koloru czerwonego, z niebieskim dachem na białym tle.